

CROATIAN A1 – HIGHER LEVEL – PAPER 1
CROATE A1 – NIVEAU SUPÉRIEUR – ÉPREUVE 1
CROATA A1 – NIVEL SUPERIOR – PRUEBA 1

Thursday 17 May 2001 (afternoon)
Jeudi 17 mai 2001 (après-midi)
Jueves 17 de mayo de 2001 (tarde)

2 hours / 2 heures / 2 horas

INSTRUCTIONS TO CANDIDATES

- Do not open this examination paper until instructed to do so.
- Write a commentary on one passage only.

INSTRUCTIONS DESTINÉES AUX CANDIDATS

- Ne pas ouvrir cette épreuve avant d'y être autorisé.
- Rédiger un commentaire sur un seul des passages.

INSTRUCCIONES PARA LOS ALUMNOS

- No abra esta prueba hasta que se lo autoricen.
- Escriba un comentario sobre un solo fragmento.

Napišite komentar na jedan od navedenih tekstova:

1. (a)

Molitva za povratak riječi

Tko će nam povratiti
u iskonskom ruhu
riječi ove svagdašnje naše,
koje mnogima ništa ne znače
5 kao ni sve rodjeno u duhu?

Stvori, o Bože, ponovno čovjeka
da stvarima nadjene ime
koje će trajati do vijeka,
i da u izrazima
10 riječi budu prozirne kao voda
i ožive s njima
mir, pravda, ljubav i sloboda!

Rajmund Kupareo: *Svjetloznak*, Zagreb 1994.

1. (b)

Samotnjaci su ljudi obični u neobičnosti, a neobični u običnosti. Borci protiv prirode i društva, uspijevaju i ostvaruju vlastiti put tek onda ako im je put u potpunosti različan uobičajenom ljudskome putu. Skrenu li i postanu slični običnim smrtnicima, njihova se duša polako utopi u običnost, te se istopi kao gruda snijega zaostala u zavjetrini.

5 Samotnjak je tek onda postigao svoju svrhu kad odjezdi od ljudske stvarnosti toliko daleko koliko je udaljeno nebo od zemlje. Suprotnost je jedina prava oznaka samotnjaštva; zato je običnim smrtnicima sve vezano uz samotnjake nerazumljivo, neshvatljivo i neprivlačno. Pod krinkom dosade dva se svijeta udaljavaju jedan od drugoga, nemoćni da se sporazumiju. Biti samotnjakom stoga je neshvatljivo osobama

10 naviknutim na buk obična življenja. Naprotiv, samotnjak opstaje samo uspije li se potpuno iskorijeniti iz običnosti. Priča o Samotnjaku stoga je jednako nerazumljiva kao i samotnjaštvo. Posebno onima naviknutim da život vide samo svojim uskim očima. Netko će stoga priču o Samotnjaku shvatiti kao priču, bajku, nestvarnu mudroslovnost ili maštariju. Pročitat će je, razmisliti, začuditi se i zaboraviti. Možda će se nasmijati

15 njezinoj nevjerojatnosti, nazvati je suvišnom, crno-bijelom, zamršenom, nestvarnom i nemogućom. A ona se dogodila i istinita je. I nije priča nego život. U prikrajku, tamo gdje joj se čovjek najmanje nada. Dogadjala se i ponavljat će se dok je svijeta i vijeka. Neizostavno dodiruje svojom stvarnošću sva ljudska vremena, ponajprije i ponajčešće upravo ona i u njima upravo one najuvjerenije u njezinu ispraznost i naivnost.

20 Uostalom, prije ili kasnije u svakomu se probudi samotnjak Samotnjaku¹ sličan. Kad otprhnu sve sanjane životne uspješnosti, snovi i pregršti nikad ostvarivih želja, kad zagorčaju pijanke, igre, plesovi, kad se pojede i posljednja kora ljudske običnosti, provret će kroz neobičnost priča o Samotnjaku kao nešto sasvim našega. Zato se priči o Samotnjaku nemoj smijati. Kad se tomu budeš najmanje nadati, proći ćeš u njegov

25 svijet, htijući a ne mogući, moleći a ne razumijući ono radi čega si živ i traješ, udaljen od željena cilja onoliko koliko je od običnosti udaljena sudbina samotnjaka. Samotnjaci su svijet za se. Ne želiš li pustinju u duši, ne smij se nerazumljivim pričama. Želiš li ih dokraja i nisu nerazumljive. A ni vrijeme nije samo od nerazumljivih priča. Ne smij se stoga nerazumljivim pričama. Ne smij se ničemu. Posebno kad nisi siguran kad ćeš,

30 uvjeren da si čvrst, pasti i propasti. I ne pomisli da priča govori nekomu drugomu. Ona govori tebi o tebi.

Ante Čavka: *Samotnjak*, Split, 1993.

---

¹ Samotnjak (pisano velikim početnim slovom) glavni je lik romana.
